

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
Друхівської загальноосвітньої школи
I-III ступенів
11.06. 2019 року, протокол №7

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор закладу
_____ Я.Олексин
«___» _____ 2019 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

початкової освіти

(1-2 класи)

**Друхівської загальноосвітньої школи I-III ступенів
Березнівської районної ради Рівненської області
на 2019 – 2020 навчальний рік**

I. Загальні положення освітньої програми початкової освіти

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Освітня програма для 1-2 класів Друхівської загальноосвітньої школи I-III ступенів розроблена відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О. Я.

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма визначає:

- призначення закладу освіти та засіб його реалізації;
- «модель» випускника початкової школи;
- цілі та завдання освітнього процесу початкової освіти;
- навчальний план та його обґрунтування (загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення);
- очікувані результати навчання здобувачів початкової освіти, поданих в рамках навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- особливості організації освітнього процесу та застосовування в ньому педагогічних технологій;
- показники (вимірники) реалізації освітньої програми;

– програмно-методичне забезпечення освітньої програми.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна

Іншомовна

Математична

Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)

Технологічна

Мистецька

Фізкультурна

Вимоги до осіб, які можуть розпочати здобуття початкової освіти:

1. Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

2. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

II. Призначення закладу освіти та засіб його реалізації

Призначення закладу освіти полягає в наданні якісної повної середньої освіти дітям шкільного віку, які проживають на території його обслуговування, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей: здатність спілкуватися рідною (уразі відмінності від державної) та однією з іноземних мов; математична, компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, інноваційність, екологічна, інформаційно-комунікаційна, здатність до навчання впродовж життя, громадянські та соціальні компетентності, культурна, підприємливість та фінансова грамотність. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Основним засобом, за допомогою якого адміністрація та педагогічний колектив реалізує призначення закладу освіти, є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має і додаткові засоби реалізації свого призначення:

– надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);

– надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу;

– організація навчальної діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності.

Освітня програма початкової освіти, що реалізується в закладі освіти, спрямована на:

- досягнення запланованих результатів освоєння основної освітньої програми початкової загальної освіти всіма учнями, в тому числі особами з особливими освітніми потребами;
- становлення основ громадянської ідентичності та світогляду учнів;
- формування основ вміння вчитися і здатності до організації своєї діяльності: приймати, зберігати цілі і дотримуватися їх у навчальній діяльності, планувати свою діяльність, здійснювати її контроль і оцінку, взаємодіяти з педагогом і однолітками в навчальному процесі;
- духовно-моральний розвиток і виховання учнів, що передбачає прийняття ними моральних норм, моральних установок, національних цінностей;
- зміцнення фізичного і духовного здоров'я учнів.

III. Опис «моделі» випускника початкової школи

Модель випускника **Нової Української Школи** – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами.

Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Випускник Друхівської загальноосвітньої школи I-III ступенів – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- цілісна всебічно розвинена особистість, здатна до критичного мислення;
- патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами, здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини;
- інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, навчатися впродовж життя.

Випускник компетентний у ставленні до життя – реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкової школи має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю,

навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

IV. Цілі та завдання освітнього процесу початкової освіти

Цілі та завдання освітнього процесу при реалізації освітньої програми початкової освіти обумовлені «моделлю» випускника.

Педагогічний колектив закладу освіти працює над реалізацією наступних цілей освітнього процесу:

- створення умов для психолого-педагогічної адаптації дитини до шкільного освітнього середовища;
- фізичний і психічний розвиток дитини, розвиток її сенсорних, інтелектуальних і творчих здібностей, мотивації до навчання;
- формування ключових і предметних компетентностей, необхідних для продовження навчання, набуття соціального досвіду, культури спілкування і співпраці у різних формах навчальної взаємодії; здатності до самовираження; соціально-правової, екологічно доцільної і здоров'язбережувальної поведінки;
- національно-патріотичне, морально-етичне, трудове, естетичне виховання дитини;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
- проведення атестації та сертифікації педагогів;
- цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази закладу освіти.

V. Навчальний план та його обґрунтування

Програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, їх інтеграцію та логічну послідовність, вивчення яких будуть подані в рамках навчальних планів:

для 1-2-го класів у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (1-4 класи), розробленої під керівництвом О.Я. Савченко та затвердженою наказом МОН України від 21.03.2018 № 268 (таблиця 1).

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна – включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійська);

– математична – спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;

– природнича – має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;

– технологічна – формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій;

– інформативна – формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв’язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;

– соціальна і здоров’язбережувальна – формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров’я та здоров’я інших;

– громадянська та історична – формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв’язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;

– мистецька – формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;

– фізкультурна – формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Мовно-літературна освітня галузь реалізується через предмети: українська мова, українська література, іноземна мова(англійська). Математична освітня галузь через предмет – математика. Природнича, громадянська, історична та мистецька реалізується через інтегрований предмет – «Я досліджую світ».

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-го класу закладів загальної середньої освіти складає 700 годин/навчальний рік, для учнів 2-го класу закладів загальної середньої освіти складає 770 годин/навчальний рік.

У початковій школі здійснюється поділ класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахувані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-му класі – 35 хвилин, у 2-му класі – 40 хвилин.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Варіативна складова навчальних планів використовується на підсилення предметів інваріантної складової. Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години.

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.

VI. Очікувані результати навчання здобувачів початкової освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

VII. Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій,

що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

VIII. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень реалізації освітньої програми вивчається: шляхом моніторингу знань, умінь і навичок учнів з окремих предметів.

IX. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для реалізації освітньої програми закладу освіти на 2019-2020 навчальний рік передбачено використання навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; додаткових годин варіативної складової, затверджених Міністерством освіти і науки України, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти – «модель» випускника початкової школи (таблиця 2).

Таблиця 1
освітньої програми
I ступеня (1-2 класи)

Навчальний план початкової школи

1-2 класи

Назва освітньої галузі		Кількість годин на рік		
		1	2	Разом
Клас				
Інваріантний складник				
Мовно-літературна: українська мова	Українська мова	245-7	245-7	490-14
Іншомовна	Англійська мова	70-2	105-3	175-5
Математична	Математика	140-4	140-4	280-8
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	105-3	105-3	210-6
Технологічна	Дизайн і технології	35-1	35-1	70-2
Інформатична	Інформатика		35-1	35-1
Мистецька	Образотворче мистецтво	70-1-1	70-1-1	140-2-2
	Музичне мистецтво			
Фізкультурна	Фізична культура	105-3	105-3	210-6
Усього		770-22	840-24	1610-46
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		35-1	35-1	70-2
Загальнорічна кількість навчальних годин		805-23	875-25	1680-48
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня		20/700	22/770	
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		805-23	875-25	1680-48

Таблиця 2
освітньої програми
I ступеня (1-2 класи)

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти I ступеня
1-2 класи**

№ з/п	Освітня галузь	Назва програми	Ким дозволена для використання (ким затверджена)
1	Мовно-літературна «Навчання грамоти»	Інтегрований курс «Навчання грамоти» Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1 клас О. Савченко	Затверджено рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 року
2	Мовно-літературна «Українська мова»	Українська мова Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 2 клас О. Савченко	Затверджено рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 року
3	Мовно-літературна «Читання»	Читання Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 2 клас О. Савченко	Затверджено рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 року
4	Іншомовна «Англійська мова»	Іноземна мова. Англійська мова Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-2 класи О. Савченко	Затверджено рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 року
5	Математична «Математика»	Математика Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-2 класи О.Савченко	Затверджено рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 року
6	Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича «Я досліджую світ»	«Я досліджую світ» Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-2 класи О.Савченко	Затверджено рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 року
7	Інформатична «Інформатика»	Інформатика Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 2 клас О. Савченко	Затверджено рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 року
8	Технологічна «Дизайн і технології»	«Трудове навчання» Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-2 класи О.Савченко	Затверджено рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 року

9	Мистецька «Мистецтво»	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-2класи О.Савченко	Затверджено рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 року
11	Фізкультурна Фізична культура	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-2класи О. Савченко	Затверджено рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 року